

SYLLABUS

1. Puni naziv nastavnog predmeta:

Etnogeografija Bosne i Hercegovine

2. Skraćeni naziv nastavnog predmeta / šifra:**3. Ciklus studija:**

1

4. Bodovna vrijednost ECTS:

3

5. Status nastavnog predmeta: Obavezni Izborni**6. Preduslovi za polaganje nastavnog predmeta:**

Nema

7. Ograničenja pristupa:

Samo studenti geografije

8. Trajanje / semestar:

1

7

9. Sedmični broj kontakt sati:

9.1. Predavanja:

2

9.2. Auditorne vježbe:

1

9.3. Laboratorijske / praktične vježbe:

0

10. Fakultet:

Prirodno-matematički fakultet

11. Odsjek / Studijski program:

Geografija

12. Odgovorni nastavnik:

Dr. sc. Alma Kadušić, docent

13. E-mail nastavnika:

alma.kadusic@untz.ba

14. Web stranica:

<http://www.pmf.untz.ba/>

15. Ciljevi nastavnog predmeta:

- savladati predmet, ciljeve, historijski razvoj etnogeografije te utvrditi značaj ove discipline kao sistemske grane geografije i njene veze s drugim naučnim disciplinama;
- utvrditi i analizirati osnovne procese etnogeneze u Bosni i Hercegovini i faktore koji su djelovali na etničke prilike u ovoj zemlji od antike do danas;
- utvrditi savremenu etničku strukturu Bosne i Hercegovine i ukazati na faktore njenog razvoja;
- analizirati geografski razmještaj etničkih zajednica Bosne i Hercegovine i njihove uzajamne teritorijalne odnose;
- utvrditi i analizirati uzročno-posljedične veze i odnose između elemenata prirodno-geografske i društveno-geografske sredine i materijalne i duhovne kulture Bosne i Hercegovine;

16. Ishodi učenja:

Na kraju semestra studenti, koji su tokom izvođenja nastave kontinuirano obavljali predispitne aktivnosti i obaveze, će znati:

- definisati predmet, ciljeve, zadatke etnogeografije te položaj ove discipline u sistemu geografskih nauka;
- definisati predmet, ciljeve i zadatke etnogeografije BiH te uočiti probleme etnogeografskih istraživanja u Bosni i Hercegovini;
- analizirati porijeklo i pripadnost stanovništva Bosne i Hercegovine;
- identificirati i analizirati procese etnogeneze u Bosni i Hercegovini;
- uočiti etnogeografske sličnosti i različitosti između etničkih skupina Bosne i Hercegovine te ustanoviti i preispitati faktore koji su usloveli te sličnosti i razlike;
- analizirati i interpretirati savremenu etničku strukturu stanovništva Bosne i Hercegovine, ustanoviti faktore njenog razvoja;
- analizirati geografski razmještaj etničkih skupina u Bosni i Hercegovini, odlike naseljavanja i uzajamne teritorijalne odnose u zavisnosti od socio-ekonomskih, političkih, prirodnih i drugih faktora;
- utvrditi geografske osnove razvoja tradicionalne i savremene materijalne i duhovne kulture Bosne i Hercegovine;

17. Indikativni sadržaj nastavnog predmeta:

1. Pojam, predmet, ciljevi i zadaci etnogeografije; 2. Teorija, metodologija i tehnike etnogeografskih istraživanja; 3. Predmet, ciljevi i zadaci etnogeografije Bosne i Hercegovine; 4. Stanje i problemi etnogeografskog proučavanja stanovništva Bosne i Hercegovine; 5. Osnovne karakteristike naseljavanja Bosne i Hercegovine; 6. Bosna i Hercegovina u doba prahistorije i antike; 7. Etničke prilike u Bosni i Hercegovini u srednjem vijeku; 8. Etničke prilike u Bosni i Hercegovini za vrijeme turske uprave; 9. Doseljavanje stanovništva u Bosnu i Hercegovinu za vrijeme turske uprave; 10. Etničke prilike u Bosni i Hercegovini za vrijeme austrougarske uprave; 11. Savremene etničke prilike u Bosni i Hercegovini; 12. Geografske osnove razvoja tradicionalne privrede u Bosni i Hercegovini; 13. Prilagođavanje pojedinca i društva geografskoj sredini (tradicionalna arhitektura i zanati Bosne i Hercegovine); 14. Prilagođavanje pojedinca i društva geografskoj sredini (narodne nošnje, nakit i kićenje stanovništva BiH); 15. Prilagođavanje pojedinca i društva geografskoj sredini (narodni običaji, usmeno narodno stvaralaštvo i govor stanovništva BiH);

Terenska nastava: u toku semestra će se održati 5 sati terenske nastave u okviru koje će studenti, zajedno sa predmetnim nastavnikom i asistentom, posjetiti ustanove iz oblasti kulture (muzeji, galerije, zavodi za zaštitu spomenika kulture i sl.) te vršiti analiziranje kulturno-historijskog naslijeđa Bosne i Hercegovine.

18. Metode učenja:

Planirane su sljedeće aktivnosti uspješnog učenja: konkretno iskustvo, posmatranje i promišljanje, stvaranje apstraktnih koncepata i aktivno eksperimentisanje.

Kao stilovi učenja preferiraju se: vizuelni stil, auditivni, verbalni, kinestetički, logički, društveni i samostalni.

U cilju efikasnog izvođenja nastave, postizanja ishoda učenja i kompetencija studenata, planirane su sljedeće metode uspješnog učenja: metoda usmenog izlaganja, metoda demonstracije i ilustracije, metoda razgovora u obliku pitanja i odgovora ili u obliku rasprave, tekstualna metoda i metoda praktičnog rada.

Predavanja se uglavnom izvode frontalnim oblikom rada uz upotrebu multimedijalnih sredstava, tehnika aktivnog učenja, uz aktivno učešće i diskusije studenata.

Auditorne vježbe uključuju: frontalni rad, rad u grupama, rad u parovima i individualni rad.

Priprema i izlaganje grupnih i individualnih seminarskih radova.

19. Objašnjenje o provjeri znanja:

Ocjena na ispitu zasnovana je na ukupnom broju bodova koje je student stekao ispunjavanjem predispitnih obaveza i polaganjem završnog ispita, a prema kvalitetu stečenih znanja i vještina, i sadrži maksimalno 100 bodova (Odjeljak 20.)

Za prisustvo na predavanjima i vježbama u toku semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova. Maksimalan broj od 5 bodova dobivaju studenti koji nisu ili su jednom izostali, 4 boda dobivaju studenti koji su izostali 2 puta, 3 boda studenti koji su izostali 3 puta, a studenti koji su izostali više od tri puta ostvaruju 0 bodova.

Za kontinuiranu aktivnost na predavanjima i vježbama u toku semestra student može ostvariti od 0 do 5 bodova.

Aktivnost studenta se vrednuje njegovim angažmanom u nastavnom procesu (predavanjima i vježbama).

Nakon polovine semestra studenti pismeno polažu test (prvi parcijalni/međuispit) koji obuhvata do tada obrađeni nastavni sadržaj sa predavanja i vježbi. Test se sastoji od pitanja i zadataka višestrukog izbora, jednostavnog prisjećanja ili esejskih pitanja. Svaki tačan odgovor boduje se sa 1 bodom, odnosno, student na prvom međuispitu može ostvariti maksimalno 15 bodova. Nakon završetka semestra studenti pismeno polažu test (drugi parcijalni/međuispit) koji obuhvata obrađeni nastavni sadržaj sa predavanja i vježbi iz drugog dijela semestra. Test se sastoji od istog tipa pitanja i zadataka kao i prvi parcijalni ispit. Odgovori se boduju na identičan način kao na prvom parcijalnom ispitu. Student na drugom međuispitu može ostvariti maksimalno 15 bodova. Oba testa polažu svi studenti na predmetu istovremeno čime se postiže ujednačenost nivoa znanja koje se testira, kao i uslovi pod kojima student polaže ispit.

U sklopu predispitnih obaveza studenti su dužni izraditi individualni ili grupni seminarski rad koji će obuhvatiti određenu tematiku iz sadržaja nastavnog predmeta. Seminarski rad se u pisanoj formi predaje predmetnom nastavniku na pregled i ocjenu, a zatim se prezentira usmeno. Za urađeni i prezentirani seminarski rad student može ostvariti od 0 do 10 bodova.

Završni ispit je pismeni. Format pitanja na završnom pismenom ispitu je identičan pitanjima na parcijalnim testovima. Maksimalan broj bodova koji student može ostvariti na pismenom ispitu je 50, a za polaganje ispita potrebno je osvojiti 25 bodova. Način polaganja popravnog i dodatnog popravnog ispita identičan je načinu polaganja završnog ispita. Da bi student položio predmet mora ostvariti minimalno 54 kumulativna boda od čega minimalno 25 bodova na završnom pismenom ispitu.

20. Težinski faktor provjere:

Ocjena na ispitu sadrži maksimalno 100 bodova, te se utvrđuje prema slijedećoj skali:

Kriterij	Broj bodova	Osvojen broj bodova	Ocjena	ECTS ocjena
Urednost pohađanja nastave	0-5	< 54	5	F
Aktivnost na nastavi	0-5	54 - 63	6	E
Testovi tokom nastave	0-30	64 - 73	7	D
Seminarski rad	0-10	74 - 83	8	C
Završni ispit	25-50	84 - 93	9	B
Ukupno	25-100	94 - 100	10	A

21. Osnovna literatura:

- Pargan, M. (2011). Stari i umjetnički zanati u Bosni i Hercegovini. Tuzla: Udruženje obrtnika stari i umjetnički zanati Obrtničke komore Tuzlanskog kantona.
- Šehić, Z., Tepić, I. (2002). Povijesni atlas Bosne i Hercegovine. Sarajevo: Izdavačko društvo "Sejtarija".
- Imamović, E. (1998). Porijeklo i pripadnost stanovništva Bosne i Hercegovine. Sarajevo.
- Kulenović, S. (1995). Etnologija sjeveroistočne Bosne. Tuzla: Muzej istočne Bosne.
- Anđelić, P. i dr. (1984). Kulturna istorija Bosne i Hercegovine: od najstarijih vremena do pada ovih zemalja pod osmansku vlast. Sarajevo: Biblioteka "Kulturno naslijeđe", "Veselin Masleša".
- Enciklopedija Jugoslavije 1983, Separat SR Bosna i Hercegovina. Zagreb: JLZ.
- Kadić, M. (1967). Starinska seoska kuća u Bosni i Hercegovini. Sarajevo: Biblioteka "Kulturno naslijeđe", "Veselin Masleša".
- Čulić, Z. (1963). Narodne nošnje u Bosni i Hercegovini. Sarajevo: Zemaljski muzej u Sarajevu.

22. Internet web reference:

Zemaljski Muzej Bosne i Hercegovine, Sarajevo. <http://www.zemaljskimuzej.ba/>

23. U primjeni od akademske godine:

2016/2017.

24. Usvojen na sjednici NNV/UNV: